

พระราชบัญญัติป่าไม้

พุทธศักราช ๒๔๘๔

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐)

อาทิตย์ ทิพอภา

พล.อ.พิชเชนทร โยธิน

ตราไว้ ณ วันที่ ๑๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๘๔

เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ ให้เหมาะสมแก่การสมัยยิ่งขึ้น

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรดังต่อไปนี้

บทบัญญัติทั่วไป

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า "พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔"

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๘๕ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศพระบรมราชโองการว่าด้วยภาษีไม้ขนอนสักแล ไม้กระยาเลย ลงวันอาทิตย์ เดือนสี่ แรมแปด
ค่ำ ปีจอ ฉศก จุลศักราช ๑๒๑๖

(๒) ประกาศพระบรมราชโองการเรื่องซื้อขายไม้ขนอนสัก ลงวันพุธ เดือนเก้า ขึ้นค่ำหนึ่ง ปีวอก นพศก
จุลศักราช ๑๒๔๖

(๓) ประกาศพระบรมราชโองการเรื่องไม้ขนอนสัก ลงวันอาทิตย์ เดือนเจ็ด ขึ้นค่ำหนึ่ง ปีกุน นพศก จุล
ศักราช ๑๒๔๘

(๔) ประกาศพระบรมราชโองการเพิ่มเติมเรื่องขนอนไม้สัก ลงวันจันทร์ เดือนสิบเอ็ด แรมหนึ่งค่ำ ปีกุน
นพศก จุลศักราช ๑๒๔๘

(๕) พระราชบัญญัติไม้ซุงและไม้ท่อนที่ดวงตราลบเดือน ร.ศ.๑๑๕

(๖) พระราชบัญญัติประกาศการรักษาป่าไม้ ร.ศ.๑๑๖

(๗) พระราชบัญญัติรักษาต้นไม้สัก ร.ศ.๑๑๖

(๘) พระราชบัญญัติป้องกันการลักลอบตัดไม้ ร.ศ.๑๑๗

(๙) พระราชบัญญัติป้องกันการลักลอบซักลากไม้สัก ที่ยังมีได้เสียค่าต่อแลภาษี ร.ศ.๑๑๘

(๑๐) กฎกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยไม้ไหลลอย ร.ศ.๑๑๘

(๑๑) กฎข้อบังคับอนุญาตไม้สักใช้ในการปลูกสร้างที่ทำราชการแล การสาธารณประโยชน์ ร.ศ.119

(๑๒) พระราชบัญญัติรักษาป่า พุทธศักราช ๒๔๕๖

- (๑๓) กฎข้อบังคับวางระเบียบวิธีการรักษาป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๕๖
- (๑๔) กฎข้อบังคับวางระเบียบการหาของป่า ว่าด้วยการเก็บรวงผึ้ง พุทธศักราช ๒๔๖๔
- (๑๕) กฎข้อบังคับวางระเบียบการหาของป่า ว่าด้วยการเจาะเผาต้นไม้ ตะเคียนทำชันในมณฑลปัตตานี พุทธศักราช ๒๔๖๕
- (๑๖) กฎข้อบังคับวางระเบียบการหาของป่า ว่าด้วยการเจาะ เผา ทำ น้ำมันยาง พุทธศักราช ๒๔๖๕
- (๑๗) พระราชบัญญัติแก้ไขพระราชบัญญัติพิทักษ์ป่าใน พุทธศักราช ๒๔๗๐ เฉพาะมาตรา ๔ (ก) และ (ข)
- (๑๘) พระราชบัญญัติรักษาป่า (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๗๕
- (๑๙) พระราชบัญญัติควบคุมการทำยางสน พุทธศักราช ๒๔๘๐
- (๒๐) บรรดาบทกฎหมายและข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือซึ่งแย้งกับบทแห่ง พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

- (๑) "ป่า" หมายความว่า ที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน
- (๒) "ไม้" หมายความว่า ไม้สักและไม้อื่นทุกชนิด ที่เป็นต้น เป็นกอ เป็นเถา รวมตลอดถึงไม้ไผ่ทุกชนิด ป่าล้ม หวาย ตลอดจนราก ปุ่ม ตอ เศษปลายและกิ่งของสิ่งนั้นๆ ไม่ว่าจะได้ถูกตัดตอนเลื่อยผ่าตากซุงหรือกระทำโดยประการอื่นใด
- (๓) "แปรรูป" หมายความว่า เลื่อยหรือกระทำด้วยประการอื่นใดแก่ไม้ให้เปลี่ยนรูปหรือขนาดไปจากเดิมนอกจากการ ลอกเปลือกหรือตกแต่งอันจำเป็นแก่การชักลาก
- (๔) "ไม้แปรรูป" หมายความว่า ไม้ที่ได้แปรรูปแล้วแต่ไม่หมายถึง ไม้ที่ได้ทำเป็นเครื่องใช้หรือสิ่งของอื่นหรือประกอบ เข้ากับเครื่องใช้หรือสิ่งของอื่นแล้ว
- (๕) "ทำไม้" หมายความว่า ตัดฟันกาน โคนลิดเลื่อยผ่าตากทอนซุงชักลาก ไม้ในป่าหรือนำไม้ออกจากป่า ด้วยประการ ใด ๆ
- (๖) "ไม้ไหลลอย" หมายความว่า ไม้ต้น ไม้ซุง ไม้ท่อน ไม้เสา ไม้เข็ม ไม้หลัก ไม้เหลี่ยม ไม้กระดาน ซึ่ง เป็นไม้หวงห้าม ที่ได้ไหลลอยโดยปราศจากการควบคุม
- (๗) "ของป่า" หมายความว่า บรรดาของที่อยู่ในป่าตามธรรมชาติ คือ
- ก. ไม้ รวมทั้งส่วนต่าง ๆ ของไม้ ถ่าน น้ำมัน ไม้ ยาง ไม้ ตลอดจน สิ่งอื่น ๆ ซึ่งเกิดจากไม้
  - ข. พืชต่าง ๆ ตลอดจนสิ่งอื่น ๆ ซึ่งเกิดจากพืชนั้น
  - ค. รังนก ครั่ง รวงผึ้ง น้ำผึ้ง มูลค้างคาว
  - ง. แร่ น้ำมันแร่
- (๘) "ไม้ฟืน" หมายความว่า บรรดาไม้ที่มีลักษณะและคุณภาพเหมาะสม ที่จะใช้เป็นเชื้อเพลิงยิ่งกว่าจะ ใช้ประโยชน์อย่างอื่น
- (๙) "ชักลาก" หมายความว่า การนำไม้หรือของป่าจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งด้วยกำลังแรงงาน
- (๑๐) "นำเคลื่อนที่" หมายความว่า ชักลาก หรือทำให้ไม้หรือของป่าเคลื่อนจากที่ไปด้วยประการ ใด ๆ
- (๑๑) "ขนาดจำกัด" หมายความว่า ขนาดโตของต้นไม้ซึ่งกำหนดตามความในพระราชบัญญัตินี้โดยวัด รอบลำต้นตรง ที่สูง ๑ เมตร ๓๐ เซนติเมตร ตามลำต้นจากพื้นดิน

(๑๒) "ค่าภาคหลวง" หมายความว่า เงินค่าธรรมเนียมซึ่งผู้ทำไม้หรือเก็บหาของป่าจะต้องเสียตามความในพระราชบัญญัตินี้

(๑๓) "โรงงานแปรรูปไม้" หมายความว่า โรงงานหรือสถานที่ใดซึ่งจัดขึ้นไว้เป็นที่ทำการแปรรูปไม้ รวมถึงบริเวณโรงงาน หรือสถานที่นั้น ๆ ด้วย

(๑๔) "โรงค้ำไม้แปรรูป" หมายความว่า สถานที่ที่ค้ำไม้แปรรูป หรือ ที่มีไม้แปรรูปไว้เพื่อการค้ารวมถึง บริเวณสถานที่นั้น ๆ ด้วย

(๑๕) "ตราประทับไม้" หมายความว่า วัตถุไดโอนประดิษฐ์ขึ้นเพื่อให้เกิดเป็นรูปรอยหรือเครื่องหมายใด ๆ นอกจากรูปรอย ที่เป็นตัวเลข ไว้ที่ไม้ซึ่งอยู่ภายใต้ความควบคุมแห่งพระราชบัญญัตินี้

(๑๖) "พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า เจ้าพนักงานป่าไม้ พนักงานป่าไม้ หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีได้แต่งตั้งให้มีหน้าที่ดำเนิน ตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๗) "รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ พระราชกฤษฎีกาหรือประกาศรัฐมนตรีซึ่งกำหนดขึ้นตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้คัดสำเนาประกาศไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอและที่ทำการกำนันหรือที่สาธารณสุขสถานในท้องที่ซึ่งเกี่ยวข้อง

-----
(๑) มาตรา ๔ (๒) แก้ไขโดย พ.ร.บ.ป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๓

(๒) มาตรา ๔ (๓) แก้ไขโดย พ.ร.บ.ป่าไม้ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๔ มาตรา ๓

(๓) มาตรา ๔ (๔) แก้ไขโดยประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๑๖ พ.ศ. ๒๕๑๕ ข้อ ๑

(๔) มาตรา ๔ (๕) แก้ไขโดย พ.ร.บ.ป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๔

(๕) มาตรา ๔ (๖) แก้ไขโดย พ.ร.บ.ป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๕

(๖) มาตรา ๔ (๑๑) แก้ไขโดย พ.ร.บ.ป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๖

หมวด ๑

การทำไม้และเก็บหาของป่า

ส่วนที่ ๑

การกำหนดไม้หวงห้าม ค่าภาคหลวงและขนาดจำกัด

มาตรา ๖ ไม้หวงห้ามมีสองประเภท คือ ประเภท ก. ไม้หวงห้ามธรรมดา ได้แก่ ไม้ซึ่งการทำไม้จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือ ได้รับสัมปทานตามความในพระราชบัญญัตินี้ ประเภท ข. ไม้หวงห้ามพิเศษ ได้แก่ ไม้หายากหรือไม้ที่ควรสงวนซึ่ง ไม้อนุญาตให้ทำไม้ เว้นแต่ รัฐมนตรีจะได้อนุญาตเป็นพิเศษ

มาตรา ๗ (๗) ไม้สักในป่าทั่วราชอาณาจักรเป็นไม้หวงห้ามประเภท ก. ไม้อื่นในป่าท้องที่ใดจะเป็นไม้หวงห้ามประเภทใด ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๘(๘) การเพิ่มเติมหรือเพิกถอนชนิดไม้หรือเปลี่ยนแปลงประเภทไม้หวงห้ามที่ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดไว้แล้วก็ดี หรือจะกำหนดไม้ชนิดใดให้ เป็นไม้หวงห้ามประเภทใดขึ้นในท้องที่ใด นอกจากท้องที่ได้มีพระราชกฤษฎีกา กำหนดตามความในมาตรา ก่อนแล้วนั้นก็ให้กำหนดโดย พระราชกฤษฎีกาพระราชกฤษฎีกาซึ่งตราขึ้นตามความในมาตรานี้ ให้ใช้บังคับได้เมื่อ พ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๙(๙) ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดอัตราค่าภาคหลวงดังต่อไปนี้ สำหรับการทำไม้สัก ให้กำหนดเป็นราย ๆ ไป แต่ไม่เกินกว่าเมตรลูกบาศก์ละ สิบห้าบาท สำหรับการทำไม้อื่นให้กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามชนิด ของไม้เป็นท้องที่ ๆ ไป แต่ไม่เกินกว่าเมตรลูกบาศก์ละสิบบาท

มาตรา ๑๐ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดขนาดจำกัดไม้หวงห้ามโดย ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๓) มาตรา ๓ แก้ไขโดย พ.ร.บ.ป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๑๘ มาตรา ๓

(๔) มาตรา ๔ แก้ไขโดย พ.ร.บ.ป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๑๘ มาตรา ๔ (ไม่มีความใหม่แทน)

(๕) มาตรา ๕ แก้ไขโดย พ.ร.บ.ป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๑๘ มาตรา ๕

ส่วนที่ ๒

การทำไม้หวงห้าม

มาตรา ๑๑(๑๐) ผู้ใดทำไม้หรือเจาะหรือสับหรือเผาหรือทำอันตรายโดยประการใดๆแก่ไม้หวงห้ามในป่า ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือได้รับสัมปทานตามความในพระราชบัญญัตินี้และต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎ กระทรวงการอนุญาตนั้นพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีแล้วจะอนุญาตให้ผูกขาดโดยให้ผู้รับอนุญาต เสียเงินค่าผูกขาดให้แก่รัฐบาล ตามจำนวนที่รัฐมนตรีกำหนดก็ได้

มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตทำไม้ที่ไม่มีรอยตราอนุญาตของพนักงานเจ้าหน้าที่ประทับไว้วันแต่จะให้มีข้อความระบุอนุญาตไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๑๓(๑๑) ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตทำไม้ที่มีขนาดต่ำกว่าขนาดจำกัดคนนอกจากมีรอยตราอนุญาตของพนักงานเจ้าหน้าที่ประทับไว้ หรือมีข้อความระบุอนุญาตไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๑๔ (๑๒) ผู้รับอนุญาตทำไม้ต้องเสียค่าภาคหลวงตามที่กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องชำระค่าภาคหลวงล่วงหน้าก่อนหรือต้นละห้าสิบสตางค์เมื่อรับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่เว้นแต่ในท้อง ที่ใดที่คณะกรรมการจังหวัดได้ประกาศโดยได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี ให้งดเว้นไม่ต้องเรียกเก็บเงินค่าภาคหลวงล่วงหน้าหรือให้ลดค่าภาคหลวงล่วงหน้าลงจากอัตราที่กำหนดนี้ก็เป็นไปตามประกาศของคณะกรรมการจังหวัดนั้น ๆ

การทำไม้สัก ผู้รับอนุญาตจะต้องชำระค่าภาคหลวงล่วงหน้าตามอัตราที่ คณะกรรมการจังหวัดได้ประกาศโดยรับโอน มติจากรัฐมนตรีหรือตามอัตราที่รัฐมนตรีกำหนดเป็นรายๆ ไปการทำไม้พื้นหรือทำไม้เผาถ่าน ไม้ต้องเสียค่าภาคหลวงล่วงหน้า

(๒) ต้องชำระค่าภาคหลวงให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้แจ้งจำนวนค่าภาคหลวงสำหรับไม้นั้นให้ทราบถ้าผู้รับอนุญาตไม่ชำระค่าภาคหลวงให้เสร็จสิ้น ภายในกำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคก่อน ให้ไม้นั้นตกเป็นของแผ่นดินเว้นแต่ผู้รับอนุญาตจะได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระค่าภาคหลวงต่อไปตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕(๑๓) การชำระค่าภาคหลวงสำหรับไม้หวงห้ามชนิดใดถ้าผู้รับอนุญาตขอชำระในเมื่อไม้นั้นได้แปรรูปหรือได้เผาเป็นถ่านแล้ว ต้องชำระตาม ปริมาตรของไม้แปรรูปหรือถ่านไม้ในอัตราสองเท่าค่าภาคหลวงที่กำหนดไว้สำหรับไม้ชนิดนั้น ๆ

มาตรา ๑๖ ค่าภาคหลวงล่วงหน้าทั้งสิ้นที่ชำระไว้แล้วตามความในมาตรา ๑๔(๑) นั้นให้นำมาหักลบกันกับค่าภาคหลวงไม้ที่ทำการออก ยังขาดเท่าใดให้เรียก เก็บจนครบ ถ้าผู้รับอนุญาตทำไม้ออกมาไม่ครบตามจำนวนตามใบอนุญาต โดยมีเหตุสุดวิสัย ซึ่งคำนวณค่าภาคหลวงแล้วยังไม่ถึงจำนวนเงินค่าภาคหลวง ล่วงหน้าที่ได้ชำระไว้แล้วค่าภาค หลวงล่วงหน้าส่วนที่เกินให้ตกเป็นของรัฐบาลถ้าผู้รับอนุญาตไม่ได้ทำไม้ออกมาเลยตามใบอนุญาต โดยมีเหตุสุดวิสัย หรือกระทำผิดจนถูกเพิกถอนใบอนุญาต ค่าภาคหลวงล่วงหน้าทั้งสิ้นให้ตกเป็นของรัฐบาล

มาตรา ๑๗ บทบัญญัติในส่วนนี้ มิให้ใช้บังคับในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) พนักงานเจ้าหน้าที่จัดกระทำไปเพื่อประโยชน์ในการบำรุงป่า การค้นคว้าหรือการทดลองในทางวิชาการ

(๒) ผู้เก็บหาเศษไม้ปลายไม้คายแห้งที่ล้มขนอนนอนไพรอันมีลักษณะเป็นไม้พื้น ซึ่งมีไม้สักหรือไม้หวงห้ามประเภท ข. ไปสำหรับใช้สอยในบ้านเรือนแห่งตนหรือประกอบกิจของตน

มาตรา ๑๘(๑๔) การทำไม้หวงห้ามก็ดีขนาดจำกัดก็ดีอัตราค่าภาคหลวงก็ดีซึ่งได้กำหนดขึ้นไว้แล้วนั้นถ้ารัฐมนตรีเห็นว่ามิกรณีพิเศษเกิดขึ้น ก็ให้มีอำนาจ อนุญาตแตกต่างจากข้อกำหนดเป็นการชั่วคราวได้

(๑๐) มาตรา ๑๑ แก้ไขโดย พ.ร.บ.ป่าไม้ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๔ มาตรา ๖

(๑๑) มาตรา ๑๓ แก้ไขโดย พ.ร.บ.ป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๑๘ มาตรา ๑๒

(๑๒) มาตรา ๑๔ แก้ไขโดย พ.ร.บ.ป่าไม้ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๔ มาตรา ๓

(๑๓) มาตรา ๑๕ แก้ไขโดย พ.ร.บ.ป่าไม้ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๔ มาตรา ๘

(๑๔) มาตรา ๑๘ แก้ไขโดย พ.ร.บ.ป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๑๘ มาตรา ๑๔

ส่วนที่ ๓
การยกเว้นค่าภาคหลวง (๑๕)

มาตรา ๑๕ นอกจากไม้สัก ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจอนุญาตให้ทำไม้ โดยยกเว้นค่าภาคหลวงได้ดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อใช้สอยส่วนตัวสำหรับการปลูกสร้างหรือการเปลี่ยนแปลงต่อเติมบ้านเรือน ไม่เกินครอบครัวละสิบแปดบาท แต่ถ้าการปลูกสร้างหรือการเปลี่ยนแปลงต่อเติมบ้านเรือน เพื่อให้เป็นไปตามแผนผังและแบบก่อสร้างที่ทางราชการ ได้กำหนดขึ้นไว้สำหรับราษฎร ให้ยกเว้นได้ไม่เกินครัวเรือนละสี่สิบบาท

(๒) เพื่อใช้สอยส่วนตัวสำหรับเครื่องมือหรือสิ่งอื่นที่ใช้ประกอบหรือเกี่ยวเนื่องในการกสิกรรมและการเลี้ยงสัตว์หรือ การประมงหรือทำรั้วเพื่อป้องกันกษัตริย์ ออย่างละไม่เกินครัวเรือนละสิบสองบาท

(๓) เพื่อการกุศลหรือสาธารณประโยชน์ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้สอบสวนเห็นสมควร ตามปริมาณแห่งความจำเป็น

มาตรา ๒๐ การยกเว้นค่าภาคหลวงตามความในมาตรา ๑๕ (๑) และ (๒) นั้นให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาอนุญาตตามควรแก่ความจำเป็น และไม่ให้เกิดครัวเรือนละหนึ่งครั้งภายในระยะสิบปีนับแต่วันที่ได้รับอนุญาตครั้งสุดท้าย แต่ถ้าเป็นการซ่อมแซมสิ่งชำรุดให้ยกเว้นค่าภาคหลวงได้ไม่เกินหนึ่งในสี่ของจำนวนค่าภาคหลวงที่ได้รับยกเว้นตามความในมาตรา ก่อนและการซ่อมแซมนั้นให้ยกเว้นได้ไม่เกินปีละหนึ่งครั้งบัพัญญัติในวรรคก่อนมิให้ใช้บังคับในกรณีที่มีการชำรุดเสียหายโดยกษัตริย์อันเป็นเหตุสุดวิสัย

มาตรา ๒๑ ผู้ที่จะรับประโยชน์ได้ตามความในสองมาตรา ก่อน ต้องเป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรไม่ห่างจาก ที่ที่จะทำไม้เกินกว่าหนึ่งร้อยกิโลเมตร และต้องรับรองว่าจะใช้ไม้ทำประโยชน์ตามที่ได้รับอนุญาต ภายในราชอาณาจักรไม่ห่างจากที่ที่ทำไม้เกินกว่าหนึ่งร้อยกิโลเมตร

มาตรา ๒๒ ผู้ที่ได้รับอนุญาตตามความในส่วนนี้จะใช้ไม้ในกิจการอื่นใดผิด ไปจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาตหรือผิดจากคำ รับรองตามความในมาตรา ๒๑ หรือ โอน หรือจำหน่ายไม้นั้น โดยประการใดหาได้ไม่เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตจาก พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นหนังสือ หรือ ได้เสียค่าภาคหลวงตามอัตราเสียก่อน ทั้งนี้ไม่หมายถึงการใช้เศษไม้ที่เหลือเพื่อ กิจการส่วนตัว

มาตรา ๒๓ ผู้ที่ได้รับอนุญาตตามความในส่วนนี้ ต้องใช้ไม้ทำประโยชน์ตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาตให้เสร็จภายในกำหนด สองปี นับแต่วันใบอนุญาตสิ้นอายุมิฉะนั้นผู้รับอนุญาตต้องเสียค่าภาคหลวงตามอัตรา ในจำนวนไม้ที่ยังไม่ได้ใช้ทำ ประโยชน์และต้องชำระให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่ระยะเวลาดังกล่าว นั้นสิ้นสุดลง

มาตรา ๒๔ คณะกรรมการจังหวัดโดยอนุมัติจากรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศเว้น ไม้หวงห้ามบางชนิดจากการอนุญาต โดยยกเว้นค่าภาคหลวงหรือกำหนดปริมาณและชนิดไม้ที่จะพึงอนุญาตให้ทำไม้ได้โดยยกเว้นค่าภาคหลวงตามความในส่วนนี้

-----
(๑๕) ความใน ส่วนที่ ๓ มาตรา ๑๕ ถึง ๒๔ ถูกยกเลิกโดย พ.ร.บ.ป่าไม้ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๐๓ มาตรา ๓ (ไม่มี
ความใหม่แทน)

ส่วนที่ ๔

ไม้ที่มีไซ้ไม้หวงห้าม

มาตรา ๒๕(๑๖) ไม้ที่มีไซ้ไม้หวงห้ามซึ่งบุคคลทำไม้หรือเจาะหรือสับหรือเผาได้โดยไม่ต้องรับอนุญาต
รวมทั้งถ่านที่เกิดจากไม้นั้น เมื่อผู้ใดนำถ่านค่าน ป่าไม้ ต้องเสียค่าภาคหลวง

บทบัญญัติในวรรคก่อนมิให้ใช้บังคับในกรณีที่บุคคลนำเศษไม้ปลายไม้หรือไม้ฟันถ่วงค่านป่าไม้เพื่อใช้
สอยในบ้านเรือนแห่งตน

มาตรา ๒๖(๑๗) ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนด อัตราค่าภาคหลวงสำหรับไม้
หรือถ่านที่ต้อง เสียตามความในมาตราก่อนขึ้นไว้เฉพาะค่านป่าไม้ได้ แต่อย่างสูงต้องไม่เกินเมตรลูกบาศก์ละสอง
บาท

-----
(๑๖) มาตรา ๒๕ บัญญัติขึ้น โดย พ.ร.บ.ป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๑๘ มาตรา ๑๕

ส่วนที่ ๕

ของป่าหวงห้าม

มาตรา ๒๗ ของป่าอย่างใดในท้องที่ใดจะให้เป็นของป่าหวงห้าม ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๒๘ การเพิ่มเติมหรือเพิกถอนของป่าหวงห้ามที่ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดไว้แล้วก็ดีหรือจะ
กำหนดของป่าอย่างใดให้เป็นของป่าหวงห้ามขึ้นในท้องที่ใด นอกจากท้องที่ที่ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดตาม
ความในมาตราก่อน แล้วนั้นก็ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาซึ่งตราขึ้นตามความในมาตรานี้ ให้ใช้บังคับได้เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วัน
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๙(๑๘) ผู้ใดเก็บหาของป่าหวงห้าม หรือทำอันตรายด้วยประการใดแก่ของป่าหวงห้ามในป่า
ต้องได้รับ อนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือได้รับสัมปทานตามความในพระราชบัญญัตินี้และต้องเสีย
ค่าภาคหลวงกับทั้งต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงการอนุญาตนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อได้รับอนุมัติ
จากรัฐมนตรีแล้ว จะอนุญาตให้ผูกขาดโดยให้ผู้รับอนุญาตเสียเงินค่าผูกขาดให้แก่รัฐบาล ตามจำนวนที่รัฐมนตรี
กำหนดก็ได้

มาตรา ๓๐(๑๕) ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดอัตราค่าภาคหลวงไม่เกินร้อยละสิบแห่งราคาตลาดในราชอาณาจักร ซึ่งเฉลี่ยจากราคาแห่งของป่าหวงห้ามอย่างนั้น ๆ

มาตรา ๓๑ ในท้องที่ใดที่ได้กำหนดวงรังผึ้งเป็นของป่าหวงห้าม ห้ามมิให้ผู้ใดแม้จะเป็นผู้รับอนุญาตหรือผู้รับสัมปทาน เก็บหาของป่า ตัดหรือ โคนต้นยวงผึ้ง หรือต้นไม้มี่ผึ้งทำรังอยู่ หรือทำอันตรายด้วยประการใดแก่ต้นไม้มี่ผึ้งแล้วแล้ว โดย ไม่จำเป็นแก่การเก็บหาของผึ้ง

มาตรา ๓๒ บทบัญญัติในส่วนนี้มีให้ใช้บังคับในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่จัดกระทำไปเพื่อประโยชน์ในการบำรุงป่า การค้นคว้า หรือการทดลองในทางวิชาการ

มาตรา ๓๓(๒๐) การเก็บหาของป่าหวงห้ามก็อัตราค่าภาคหลวงก็คิดซึ่งได้กำหนดขึ้นไว้แล้วนั้นถ้ารัฐมนตรีเห็นว่ากรณีพิเศษเกิดขึ้น ก็ให้มีอำนาจอนุญาตแตกต่างจากข้อกำหนดเป็นการชั่วคราวได้

-
- (๑๗) มาตรา x ๒๖ บัญญัติขึ้น โดย พ.ร.บ.ป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๑๘ มาตรา ๑๕
  - (๑๘) มาตรา ๒๕ แก้ไขโดย พ.ร.บ.ป่าไม้ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๔ มาตรา ๑๑
  - (๑๙) มาตรา ๓๐ แก้ไขโดย พ.ร.บ.ป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๑๘ มาตรา ๑๖

หมวด ๒ ตราประทับไม้

มาตรา ๓๔ ตราประทับไม้ของรัฐบาลที่ใช้ประทับเพื่อความหมายใดจะมีลักษณะอย่างไรให้รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๕(๒๑) ตราประทับไม้ของเอกชนจะให้ประทับไม้ได้ต่อเมื่อเจ้าของตราได้นำจดทะเบียนและได้รับอนุญาตแล้ว การจดทะเบียน การรับอนุญาต พร้อมทั้งเงื่อนไขในการใช้และค่าธรรมเนียมในการนั้นๆให้เป็นไปตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๖ ตราประทับไม้ของเอกชนถ้าหากสูญหายไปโดยเหตุใดเจ้าของตราประทับไม้นั้นต้องแจ้งความต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นหนังสือ ภายในกำหนด เวลาไม่เกินหกสิบวัน นับแต่วันรู้ถึงการสูญหายนั้น

มาตรา ๓๗ ในกรณีฝ่าฝืนบทบัญญัติในหมวดนี้ ถ้าไม่ใคร่รอยตราประทับไม้ของเอกชนปรากฏอยู่ให้สันนิษฐานไว้ก่อน ว่าเจ้าของตรานั้น เป็นผู้กระทำการฝ่าฝืน

(๒๐) มาตรา ๓๓ แก้ไขโดย พ.ร.บ.ป่าไม้ (ฉบับที่ ๕)พ.ศ.๒๕๑๘ มาตรา ๑๓

(๒๑) มาตรา ๓๕ แก้ไขโดย พ.ร.บ.ป่าไม้ (ฉบับที่ ๓)พ.ศ.๒๔๘๔ มาตรา ๑๒

หมวด ๓

ไม้และของป่าระหว่างเคลื่อนที่

ส่วนที่ ๑

การนำเคลื่อนที่

มาตรา ๓๘ (๒๒) บทบัญญัติในส่วนนี้ให้ใช้บังคับถึงการนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่ต่อไปภายหลังที่

(๑) นำไม้หรือของป่า ที่ทำออกตามใบอนุญาตไปถึงที่อันระบุไว้ในใบอนุญาตแล้ว

(๒) นำไม้ที่ทำออกโดยไม่ต้องรับอนุญาตไปถึงด่านป่าไม้ด่านแรกแล้ว

มาตรา ๓๙(๒๓) ผู้ใดนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่ต้องมีใบเบิกทางของพนักงานเจ้าหน้าที่กำกับไปด้วยตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๐ (๒๔) ผู้ใดนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่ล่วงด่านป่าไม้ต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านนั้นพร้อมทั้ง พร้อมทั้งแสดงใบเบิกทางกำกับ ไม้หรือของป่าที่นำมานั้นเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตเป็นหนังสือให้ผ่านด่านได้แล้ว จึงให้นำไม้หรือของป่านั้นไปได้รับการอนุญาตนั้นให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติโดยมิชักช้า

มาตรา ๔๑ ห้ามมิให้ผู้ใดนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่ผ่านด่านป่าไม้ในระหว่างเวลาตั้งแต่พระอาทิตย์ตกถึงพระอาทิตย์ขึ้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นหนังสือ

มาตรา ๔๒ บทบัญญัติแห่งสองมาตราก่อน มิให้ใช้บังคับในกรณีต่อไปนี้

(๑) เมื่อมีข้อกำหนดอย่างอื่นในสัมปทาน ใบอนุญาตหรือใบเบิกทาง

(๒) เมื่อทพวงการเมืองใด ได้ตกลงกับกรมป่าไม้ไว้เป็นอย่างอื่น

(๓) เมื่อเป็นการกระทำของผู้ที่ได้รับอนุญาตทำการเก็บไม้ไหลลอยเก็บไว้เพื่อส่งไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำสถานีตรวจรับ และรักษาไม้ไหลลอยตามความในพระราชบัญญัตินี้

-----
(๒๒) มาตรา ๓๘ แก้ไขโดย พ.ร.บ.ป่าไม้ (ฉบับที่ ๕)พ.ศ.๒๕๑๘ มาตรา ๑๘

(๒๓) มาตรา ๓๙ ทวิ บัญญัติขึ้นโดย พ.ร.บ.ป่าไม้ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๐๓ มาตรา ๘

(๒๔) มาตรา ๔๐ แก้ไขโดย พ.ร.บ.ป่าไม้ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๐๓ มาตรา ๙

ส่วนที่ ๒

การควบคุมไม้ในลำน้ำ

มาตรา ๔๓ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดเขตต์ควบคุมไม้ในลำน้ำโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ภายในเขตต์ที่รัฐมนตรีกำหนด ตามความในวรรคก่อน ห้ามมิให้ผู้ที่มีไซ้เจ้าของ ไม้หรือได้รับอำนาจจากเจ้าของ ไม้เก็บ ไม้ไหลลอยเว้นแต่จะได้รับอนุญาต จากพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๔๔ ผู้รับอนุญาตเก็บไม้ไหลลอย ต้องทำการเก็บและรักษาไม้ตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง เมื่อผู้รับอนุญาตเก็บไม้ไหลลอยได้แล้ว ให้มอบแก่พนักงานเจ้าหน้าที่โดยมิชักช้า

มาตรา ๔๕ ทุกปีในเดือนกุมภาพันธ์และเดือนสิงหาคมเมื่อมีไม้ไหลลอยมาตกอยู่ในความครอบครองของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประกาศ โฆษณาให้เจ้าของเรียกเอาภายในเวลากำหนดแต่มิให้กำหนดน้อยกว่าเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้คืนไม้ไหลลอย ให้แก่ผู้ที่มีสิทธิ์ในไม้นั้นเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่พอใจใน หลักฐานที่ผู้ยื่นนำมาแสดง ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งเป็นอย่างอื่น และผู้อ้างสิทธิ์ไม่พอใจ ในคำสั่ง ผู้ยื่นต้องไปร้องต่อศาลภายใน กำหนดเวลาสามสิบวัน นับแต่วันทราบคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ถ้าไม่ร้องภายใน กำหนดผู้ยื่นหมดสิทธิ์ ว่ากล่าวต่อไป ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลมิได้สั่งแสดงว่าผู้ใดมีกรรมสิทธิ์ในไม้นั้น ให้ตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๔๖ ผู้มีสิทธิ์ได้รับไม้คืนจากพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องชำระค่ารางวัลแก่ผู้รับอนุญาตเก็บไม้ไหลลอย และค่าธรรมเนียมแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามอัตรา ที่กำหนดในกฎกระทรวง ในกรณีที่ไม่มีผู้มีสิทธิ์ได้รับไม้คืนจากพนักงานเจ้าหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จ่ายรางวัลให้แก่ผู้รับอนุญาตเก็บไม้ไหลลอย โดยอัตราเดียวกัน

หมวด ๔

การควบคุมการแปรรูปไม้

มาตรา ๔๗ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดท้องที่ใดให้เป็นเขตควบคุมการแปรรูปไม้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ประกาศนั้นให้ใช้บังคับได้ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศการอนุญาตนั้นให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติโดยมิชักช้า

มาตรา ๔๘ (๒๕) ภายในเขตควบคุมการแปรรูปไม้ห้ามมิให้ผู้ใดแปรรูปไม้ตั้ง โรงงานแปรรูปไม้ตั้ง โรงค้าไม้แปรรูปไม้สักแปรรูปไม่ว่าจำนวนเท่าใด ไว้ในครอบครองเว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่และต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดให้กฎกระทรวงและในการอนุญาตเพื่อประโยชน์แห่ง ความในวรรคหนึ่งไม่ซุงหรือไม้ท่อนที่จมอยู่ในแม่น้ำลำคลองในรัศมีห้าสิบลเมตรของบริเวณที่ทำการแปรรูปไม้และไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของ ให้สันนิษฐานว่าเป็นไม้ที่อยู่ในความครอบครองของผู้รับอนุญาตตั้ง โรงงานแปรรูปไม้ที่มีโรงงานอยู่ในบริเวณนั้น ความในวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงการกระทำแก่ไม้ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรด้วย

มาตรา ๔๘(๒๖) ผู้ขออนุญาตตั้ง โรงงานแปรรูปไม้โดยใช้เครื่องจักรกลต้อง

๑.เป็นเจ้าของ และ

๒.ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดที่เป็นลหุโทษหรือ

๓.ความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือ

๔.ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือ

๕.ไม่อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต ซึ่งออก ตามความในหมวดนี้ หรือใบอนุญาตทำไม้ ใบอนุญาตผูกขาดทำไม้ หรือสัมปทานทำไม้ ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีผู้ขอรับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้เป็นนิตินุคคล หุ่นส่วนผู้จัดการหรือกรรมการผู้จัดการของ นิตินุคคลนั้น ต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม (๒) (๓) หรือ (๔)

มาตรา ๔๕ ทวิ ผู้รับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้ต้องรับผิดชอบในการดำเนินกิจการเกี่ยวกับแปรรูปไม้ ตามที่ตนได้รับอนุญาต

มาตรา ๕๐(๒๓) บทบัญญัติแห่งมาตรา ๔๘ มิให้ใช้บังคับในกรณีดังต่อไปนี้

๑. การกระทำเพียงเลื่อย ตัด ลิด ขุด หรือถากซ่อมไม้เพื่อเป็นซุงท่อน ไม้เหลี่ยม โกลน มาดหรือ โกลน เสา ถาก หรือหอนรถ หรือเพื่อทำไม้พื้นหรือทำไม้เสาถ่านหรือเลื่อยผ่าเพียง เพื่อความจำเป็นในการชักลาก ในเมื่อ พนักงานเจ้าหน้าที่ระบุไว้ในใบอนุญาตทำไม้ให้กระทำการนั้น ๆ ได้และผู้รับอนุญาตได้กระทำการนั้น ๆ ก่อนนำ ไม้เคลื่อนที่จากบริเวณตอไม้

๒. การแปรรูปไม้ที่แปรรูปมาแล้วจากไม้ซุงหรือไม้ท่อน ที่มีใช้เพื่อการค้า

๓. การมีไม้แปรรูปไว้ในครอบครองที่มีใช้เพื่อการค้า โดยมีหลักฐานแสดงว่าได้ไม้นั้นมาโดยชอบด้วย พระราชบัญญัตินี้

๔. การแปรรูปไม้หรือมีไม้แปรรูปไว้ในครอบครองที่มีใช้ไม้หวงห้าม

๕. การแปรรูปไม้โดยใช้แรงคนที่มีใช้เพื่อการค้า จากไม้หวงห้ามที่ยังมิได้แปรรูป โดยมีหลักฐานแสดง ว่าได้ไม้นั้นมาโดยชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๑(๒๘) ผู้รับอนุญาตตามความในหมวดนี้ จะมีไว้ครอบครองในสถานที่ที่ได้รับอนุญาตของตน ได้เฉพาะไม้อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ไม้ที่ได้ชำระค่าภาคหลวงและค่าบำรุงป่าเสร็จสิ้นแล้ว หรือถ้าเป็นไม้ที่ได้รับอนุญาตให้ทำการ แปรรูปได้ก่อนชำระ ค่าภาคหลวง และค่าบำรุงป่า โดยมีหนังสืออนุญาตของอธิบดีกรมป่าไม้ และมีรอยตรา อนุญาตประทับไว้แล้ว

(๒) ไม้ที่ได้รับอนุญาตให้ทำได้โดยไม่ต้องเสียค่าภาคหลวง และพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ประทับตรา แสดงว่าเป็นไม้ที่ทำได้ โดยไม่ต้องเสียค่าภาคหลวงไว้แล้ว

(๓) ไม้ที่ได้รับซื้อจากทางราชการป่าไม้ ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ประทับตรารัฐบาลขายไว้แล้ว

(๔) ไม้แปรรูปของผู้รับอนุญาตตามความในหมวดนี้ และมีหนังสือกำกับไม้แปรรูปของผู้รับอนุญาต หรือใบเบิกทางของพนักงานเจ้าหน้าที่ กำกับไว้เป็นหลักฐาน

(๕) ไม้ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร และมีใบเบิกทางตามมาตรา ๓๘ (๓) กำกับ

มาตรา ๕๒ ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตทำการแปรรูปไม้ในระหว่างเวลาตั้งแต่พระอาทิตย์ตกถึงพระอาทิตย์ ขึ้น เว้นแต่จะ ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นหนังสือ

มาตรา ๕๓ (๒๕) เพื่อที่จะคว่าผู้รับอนุญาตตามความในหมวดนี้ได้ปฏิบัติตามต้องตามพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจการแปรรูปไม้ และกิจการของผู้รับอนุญาตได้ผู้รับอนุญาตต้องอำนวยความสะดวก และตอบคำถามแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการนี้

มาตรา ๕๓ ทวิ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดท้องที่เป็นเขตควบคุมสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใด บรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม โดยประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา ในการกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีกำหนด ชนิดไม้ ขนาดหรือปริมาณของสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วย ไม้หวงห้าม ซึ่งผู้ค้าหรือมิไว้ใน ครอบครองเพื่อการค้าที่จะต้องขออนุญาตตาม มาตรา ๕๑ ตรีหรือ มาตรา ๕๓ จัตวา

มาตรา ๕๓ ตรี ภายในเขตควบคุม ห้ามมิให้ผู้ใดค้า หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม ที่มีชนิดไม้ขนาดหรือปริมาณเกินกว่าที่รัฐมนตรีกำหนดตาม มาตรา ๕๓ ทวิ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๕๓ จัตวา ในกรณีที่มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดเขตท้องที่ใดเป็นเขตควบคุมตามมาตรา ๕๓ ทวิ ให้ผู้ค้าหรือผู้มีไว้ในครอบครอง เพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม ที่มีชนิดไม้ขนาดหรือปริมาณเกินกว่าชนิดไม้ ขนาดหรือปริมาณที่ควบคุมอยู่แล้ว ก่อนวันที่ประกาศของรัฐมนตรี ดังกล่าวใช้บังคับยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ประกาศของรัฐมนตรี ดังกล่าว ที่ใช้บังคับ เมื่อได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้บุคคลดังกล่าวค้าหรือมีไว้ในครอบครอง เพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใด บรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้ามได้ต่อไป จนกว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ จะไม่อนุญาตตามคำขอ

หมวด ๕

การแผ้วถางป่า

มาตรา ๕๔ (๓๐) ห้ามมิให้ผู้ใดก่อสร้าง แผ้วถาง หรือเผาป่า หรือ กระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการ ทำลายป่า หรือเข้ายึดถือหรือครอบครองป่า เพื่อตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่จะกระทำภายในเขตที่ได้ จำแนกไว้เป็น ประเภทเกษตรกรรมและรัฐมนตรีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือ โดยได้รับ ใบอนุญาตจากพนักงาน เจ้าหน้าที่ การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๕ ผู้ใดครอบครองป่าที่ได้ถูกแผ้วถางโดยฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งมาตรา ก่อน ให้สันนิษฐานไว้ ก่อนว่าบุคคลนั้นเป็นผู้แผ้วถางป่านั้น

หมวด ๖

เบ็ดเตล็ด

มาตรา ๕๖ ใบอนุญาตที่ได้ออกให้ตามความในพระราชบัญญัตินี้ จะโอนได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจาก พนักงานเจ้าหน้าที่ถ้าผู้รับอนุญาตตาย ทายาทหรือผู้จัดการมรดกจะทำการแทนตามใบอนุญาตนั้นต่อไปได้ แต่ ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันผู้รับอนุญาตตาย และถ้าทายาทหรือผู้จัดการมรดก ประสงค์จะทำการแทนต่อไปอีก ต้องยื่นคำขออนุญาตก่อนกำหนดเวลาที่กล่าวแล้วได้สิ้นสุดลง

มาตรา ๕๗ ผู้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องจัดให้คนงานหรือผู้รับจ้าง ซึ่งทำการตามที่ได้รับ อนุญาตมีใบคู่มือแสดงฐานะเช่นนั้น ตามแบบที่ กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๘ (๓๑) การขออนุญาตและการอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และในกรณี เฉพาะเรื่อง ถ้ารัฐมนตรีเห็นสมควรจะกำหนดให้ผู้รับอนุญาต ปฏิบัติเพิ่มเติมประการใดอีกก็ได้ พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจสั่งต่ออายุใบอนุญาต ที่ออกตามความใน พระราชบัญญัตินี้ได้เมื่อเห็นสมควร

มาตรา ๕๘ ทวิ ในกรณีทำไม้หวงห้าม หรือเก็บหาของป่าหวงห้ามโดยการให้สัมปทาน การอนุญาตให้ ผูกขาดหรือการอนุญาตให้ทำไม้หวงห้าม เพื่อการค้าในเขตป่าสงวนแห่งชาติ หรือป่าที่ได้เตรียมการกำหนดเป็น ป่าสงวนแห่งชาติหรือที่ได้กำหนดโครงการทำไม้หรือเก็บหาของป่าไว้แล้ว หรือการอนุญาตตามมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๕๔ รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนด

(๑) ให้ผู้รับสัมปทานหรือผู้รับอนุญาต ทำการบำรุงป่า หรือปลูกสร้างสวนป่าตามคำสั่งและวิธีการที่ พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด หรือ

(๒) ให้ผู้รับสัมปทานหรือผู้รับอนุญาตออกค่าใช้จ่ายเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการบำรุงป่า หรือ ปลูกสร้างสวนป่าให้แทนในกรณีตาม (๒) ให้คิดค่าใช้จ่ายได้ไม่เกินหกเท่าของค่าภาคหลวง หรือตามอัตราพื้นที่ ป่าที่ได้รับสัมปทานหรือรับอนุญาต ไม่เกินไร่ละหนึ่งพันสองร้อยบาททั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีเห็นสมควร

มาตรา ๕๘ (๓๒) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ได้ ดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อปรากฏว่าผู้รับอนุญาตฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้กฎกระทรวงข้อกำหนด หรือ เงื่อนไขในการอนุญาต หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ จะสั่งพักใช้ ใบอนุญาตได้ไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

(๒) เมื่อมีการฟ้องผู้รับอนุญาตต่อศาลว่า ได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ จะสั่งพักใบอนุญาต ไว้จนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดก็ได้

มาตรา ๖๐ เมื่อได้มีคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้พักใช้ใบอนุญาตแล้วรับอนุญาตหมดสิทธิติดตาม ใบอนุญาตนั้น นับแต่วันทราบคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ จนกว่าจะครบกำหนดเวลาการพักใช้ใบอนุญาต หรือ จนกว่ารัฐมนตรีจะสั่งให้เพิกถอนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต

มาตรา ๖๑ (๓๓) ในกรณีที่เหตุแห่งการสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๕๘ ปรากฏแก่รัฐมนตรี หรือเมื่อ พนักงานเจ้าหน้าที่ได้สั่งพักใช้ ใบอนุญาตตามมาตรา ๕๘ แล้ว ถ้ารัฐมนตรีเห็นสมควรจะสั่งเพิกถอนใบอนุญาตที่ ออกตามพระราชบัญญัตินี้เสียก็ได้ ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตตั้ง โรงงานแปรรูปไม้โดยใช้เครื่องจักรกล หรือผู้กระทำ การแทนนิติบุคคลผู้รับอนุญาต ไม่มีลักษณะตามมาตรา ๔๘ (๑) หรือเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๘ (๒) (๓) หรือ (๔) แล้วแต่กรณี ให้รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๖๑ ทวิ คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกสั่งพัก ใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตรับทราบ ในกรณีที่พนักงาน เจ้าหน้าที่ไม่อาจให้ผู้ถูกสั่งพักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาต รับทราบคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ปิดคำสั่งในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ทำการตามใบอนุญาต หรือที่อยู่ของผู้ ถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต เมื่อได้ปฏิบัติตามวิธีนี้แล้ว ให้ถือว่าผู้ถูกสั่งพักใช้หรือ เพิกถอนใบอนุญาต เมื่อได้ปฏิบัติตามวิธีนี้แล้ว ให้ถือว่าผู้ถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตรับทราบคำสั่งนั้นแต่วันปิดคำสั่ง

มาตรา ๖๒ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งไม่อนุญาตตามคำขอของบุคคลใดตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามความในมาตรา ๕๕ บุคคลนั้นไม่มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อรัฐมนตรีได้ ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่ง คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้ถือเป็นที่สุด

มาตรา ๖๓ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ รัฐบาลมีอำนาจให้สัมปทานในการทำไม้ชนิดใดหรือเก็บหาของป่าอย่างใด ในป่าใด โดยมีขอบเขตเพียงใด และในสัมปทานนั้นจะให้มีข้อกำหนดและเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ รัฐบาลมีอำนาจให้ผู้รับสัมปทานเสียเงินค่าภาคหลวง ตามอัตราที่รัฐบาลเห็นสมควร แต่ไม่เกินอัตราอย่างสูงที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และจะให้ผู้รับสัมปทานเสียเงินแก่รัฐบาล ตามจำนวนที่ รัฐบาลจะกำหนดอีกก็ได้

มาตรา ๖๔ (๓๔) ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ที่เกี่ยวกับความผิดอาญาให้ถือว่าพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๖๔ (๓๔) ทวิ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดบรรดาเครื่องมือเครื่องใช้ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ ที่บุคคลได้ใช้ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือเป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๑ มาตรา ๔๘ มาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๖๕ ไว้เพื่อเป็นหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ จนกว่าพนักงานอัยการสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีหรือจนกว่าคดีจะถึงที่สุด ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นของผู้กระทำความผิด หรือของผู้มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิดหรือไม่ ทรัพย์สินที่ยึดไว้ตามวรรคหนึ่ง ถ้าพนักงานอัยการสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือศาลไม่พิพากษาให้ริบ และผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองมิได้ร้องขอรับคืนภายในกำหนดหกเดือนนับแต่วันทราบ หรือถือว่าได้ทราบคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือวันที่คำพิพากษาถึงที่สุด แล้วแต่กรณี ให้ตกเป็นของกรมป่าไม้ ถ้าทรัพย์สินที่ยึดไว้จะเป็นการเสี่ยงความเสียหาย หรือค่าใช้จ่าย ในการเก็บรักษาจะเกินค่าของทรัพย์สิน รัฐมนตรีหรือผู้ที่รัฐมนตรีมอบหมายจะจัดการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้นก่อนถึงกำหนดตามวรรคสองก็ได้ ได้เงินเป็นจำนวนสุทธิเท่าใดให้ยึดไว้แทนทรัพย์สินนั้น

มาตรา ๖๔ ตริ ในกรณีทรัพย์สินที่ยึดไว้ตามมาตรา ๖๔ ทวิ มิใช่เป็นของผู้กระทำความผิดหรือของผู้มีเหตุอันสมควรสงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่โดยอนุมัติรัฐมนตรีคืนทรัพย์สินหรือเงินแล้วแต่กรณี ให้แก่เจ้าของก่อนถึงกำหนดตามมาตรา ๖๔ ทวิ ได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อทรัพย์สินนั้นไม่จำเป็นต้องใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีที่เป็นเหตุให้ทรัพย์สินนั้นถูกยึด และ

(๒) เมื่อผู้กระทำความผิดหรือผู้ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิดได้ทรัพย์สินนั้น มาจากผู้เป็นเจ้าของโดยการกระทำ ความผิดทางอาญา

มาตรา ๖๕ เพื่อบำบัดปกป้องภัยอันตราย ซึ่งมีมาเป็นสาธารณะ โดยลูกเงินแก้ม้หรือของป่าในป่าใด พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งผู้รับอนุญาต หรือผู้รับสัมปทานในป่านั้นหรือป่าที่ใกล้เคียง รวมทั้งคนงานหรือผู้รับจ้างของผู้อนุญาตหรือผู้รับสัมปทานให้ให้ความช่วยเหลือด้วยแรงงาน หรือสิ่งของตามที่จำเป็นแก่การนั้นได้

มาตรา ๖๖ การโอนไม้หรือของป่าที่ผู้รับอนุญาตหรือผู้รับสัมปทาน กระทำก่อนที่ได้ชำระค่าภาคหลวง หรือก่อนที่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นหนังสือ จะยกขึ้นเป็นข้ออ้างเพื่อใช้แก่พนักงานหาได้ไม่

มาตรา ๖๗ ให้รัฐมนตรีตั้งด่านป่าไม้และกำหนดเขตแห่งด่านนั้น ๆ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๘ (๓๕) บรรดาหนี้ค่าภาคหลวงสำหรับไม้หรือของป่าที่ค้างชำระอยู่ ให้ถือว่าเป็นหนี้ค่าภาษีอากรที่ค้างชำระแก่รัฐบาล และให้รัฐบาลทรงไว้ซึ่ง สิทธิที่จะได้รับชำระหนี้โดยมีบุริมสิทธิสามัญอย่างเดียวกับค่าภาษีอากรตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

หมวด ๖ ทวิ (๓๕)

การสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัมปทานและการสิ้นสุดของสัมปทาน

มาตรา ๖๘ ทวิ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้พื้นที่ใดในเขตสัมปทานเพื่อประโยชน์ในการสร้างเขื่อนชลประทาน หรือเขื่อนพลังน้ำหรือเพื่อการป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือความมั่นคงของชาติ หรือเพื่อรักษาความสมดุลของสภาพแวดล้อม หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่นให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งการดังต่อไปนี้

- (๑) ให้สัมปทานที่มีพื้นที่สัมปทานทับพื้นที่ดังกล่าวสิ้นสุดลงทั้งแปลง
- (๒) ให้ผู้รับสัมปทานหยุดการทำกิจการที่ได้รับสัมปทานเป็นการชั่วคราวในพื้นที่ดังกล่าวตามระยะเวลาที่เห็นสมควร
- (๓) ตัดเขตพื้นที่ดังกล่าวออกจากพื้นที่ในสัมปทานการสั่งการของรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ออกคำสั่ง

มาตรา ๖๘ ตรี นอกจากการสิ้นสุดลงตามอายุของสัมปทานหรือตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัมปทาน หรือตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น สิทธิการทำกิจการที่ได้รับสัมปทานในเขตพื้นที่สัมปทานทั้งแปลง หรือบางส่วนย่อมสิ้นสุดลงเมื่อพื้นที่ดังกล่าวอยู่ในเขตที่กำหนดให้เป็น

- (๑) อุทยานแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ หรือ
- (๒) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

มาตรา ๖๘ จัตวา ในกรณีที่รัฐมนตรีมีคำสั่งตามมาตรา ๖๘ ทวิ หรือในกรณีที่สิทธิการทำกิจการที่ได้รับสัมปทานสิ้นสุดลงตามมาตรา ๖๘ ทวิ หรือในกรณี ที่สัมปทานสิ้นสุดลงเนื่องจากทางราชการได้ใช้สิทธิเพิกถอนสัมปทานเพราะเหตุที่ผู้รับสัมปทาน ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขที่กำหนดใน สัมปทานบรรดาไม้และของป่าที่อยู่ในพื้นที่สัมปทานที่สิทธิการทำกิจการที่ได้รับสัมปทานสิ้นสุดลง และบรรดาไม้ที่ยังมิได้เสียค่าภาคหลวง ไม่ว่าจะอยู่ในพื้นที่สัมปทานนั้นหรือไม่ ย่อมเป็นของแผ่นดินและผู้รับสัมปทานจะได้สิทธิหรือกรรมสิทธิ์ในไม้หรือของป่าได้ต่อเมื่อผู้รับสัมปทาน สามารถพิสูจน์ได้ว่าตนได้ทำไม้หรือเก็บหาของป่านั้น โดยถูกต้องตามกฎหมายข้อกำหนดและเงื่อนไขที่กำหนดในสัมปทานก่อนสิทธิตามสัมปทาน สิ้นสุดลง

ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานประสงค์จะพิสูจน์ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับสัมปทานยื่นคำขอพิสูจน์ต่อรัฐมนตรี ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ผู้รับสัมปทาน ได้รับหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ที่แจ้งคำสั่งรัฐมนตรี หรือแจ้ง การสิ้นสุดของสัมปทานตามมาตรา ๖๘ อัญญา วรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี วิธีการยื่นคำขอ พิสูจน์ การพิสูจน์ การ พิจารณาและการสั่งการของรัฐมนตรี ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานไม่พอใจคำสั่งรัฐมนตรี ผู้รับสัมปทานมีสิทธิฟ้องต่อศาลเพื่อพิสูจน์ว่าตนได้ทำ ไม้ หรือเก็บหาของป่าโดยถูกต้องตามกฎหมาย ข้อกำหนด และเงื่อนไขที่กำหนดในสัมปทานก่อนสิทธิตาม สัมปทานสิ้นสุดลง แต่ทั้งนี้ต้องยื่นฟ้องภายในกำหนดหกสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับ คำสั่งของรัฐมนตรี

มาตรา ๖๘ เบญจ ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานทำไม้ที่รัฐมนตรีได้มีคำสั่งตามมาตรา ๖๘ ทวิ หรือสิทธิการทำ ไม้ในเขตพื้นที่สัมปทาน สิ้นสุดลงตามมาตรา ๖๘ ตริ ให้ผู้รับสัมปทานหยุดการทำไม้ในเขตพื้นที่สัมปทานที่สิทธิ การทำไม้สิ้นสุดลงและหยุดการนำไม้เคลื่อนที่ออกจากสถานที่รวมหมอนไม้สำหรับการตรวจวัด กำหนด ค่าภาคหลวงโดยสิ้นเชิง และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการสำรวจสภาพการทำไม้ และสำรวจไม้ที่รวมอยู่ ณ สถานที่รวมหมอนไม้ของผู้รับสัมปทาน และทำบันทึกรายงานเสนอต่ออธิบดีกรมป่าไม้โดยเร็ว บันทึกรายงาน ดังกล่าวให้เจ้าหน้าที่ระบุข้อเท็จจริงเกี่ยวกับวิธีการทำไม้ จำนวนและขนาดของไม้ และให้ความเห็นด้วยว่า ผู้รับ สัมปทานได้ทำไม้โดยถูกต้องตามกฎหมายข้อกำหนดและเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ในสัมปทานหรือไม่

ในกรณีที่ผลการสำรวจตามวรรคหนึ่งปรากฏว่า ผู้รับสัมปทานได้ทำไม้โดยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม กฎหมายข้อกำหนดหรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ใน สัมปทานและการกระทำดังกล่าวเป็นเหตุให้ทางราชการมีสิทธิ เพิกถอนสัมปทาน การสิ้นสุดของสิทธิการทำไม้ตามมาตรา ๖๘ ทวิ หรือมาตรา ๖๘ ตริ ย่อมไม่เป็นการตัดสิทธิ ทางราชการที่จะเพิกถอนสัมปทาน โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ก่อนวันที่สิทธิการทำไม้สิ้นสุดลง

เมื่อผู้รับสัมปทานพิสูจน์ต่อรัฐมนตรีตามมาตรา ๖๘ จัตวา ได้ว่าตนได้ทำไม้โดยถูกต้องตามกฎหมาย ข้อกำหนดและเงื่อนไขที่กำหนดในสัมปทาน ก่อนวันที่สิทธิตามสัมปทานสิ้นสุดลง หรือเมื่อศาลได้พิพากษา เช่นนั้นให้อธิบดีกรมป่าไม้มีหนังสือแจ้งให้ผู้รับสัมปทานทำการชดเชก และนำไม้ดังกล่าว เคลื่อนที่ได้พร้อมทั้ง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาที่ผู้รับสัมปทานต้องปฏิบัติไว้ด้วย ผู้รับสัมปทานผู้ใดไม่ปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาตามที่อธิบดีกรมป่าไม้กำหนดดังกล่าว ให้หมดสิทธิในไม้นั้น และ ให้ไม้นั้นตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๖๘ ฉ ให้ผู้รับสัมปทานที่ได้รับคำสั่งตามมาตรา ๖๘ ทวิ หรือผู้รับสัมปทานที่สัมปทานสิ้นสุดลง ตามมาตรา ๖๘ ตริ ดังต่อไปนี้ มีสิทธิได้รับเงินชดเชกความเสียหายตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ตาม มาตรา ๖๘ สัตต มาตรา ๖๘ อัญญา มาตรา ๖๘นว มาตรา ๖๘ ทศ และมาตรา ๖๘ เอกาทศ

(๑) ผู้รับสัมปทานที่พื้นที่สัมปทานทั้งแปลงต้องสิ้นสุดลงตามมาตรา ๖๘ ทวิ (๑) หรือมาตรา ๖๘ ตริ และ

(๒) ผู้รับสัมปทานที่ได้รับคำสั่งตามมาตรา ๖๘ ทวิ (๒) หรือ (๓) หรือผู้รับสัมปทานที่พื้นที่สัมปทานบางส่วนต้องสิ้นสุดลงตามมาตรา ๖๘ ตรี ทั้งนี้เฉพาะในกรณีที่ได้รับสัมปทานดังกล่าว ได้ขอเวนคืนสัมปทานที่เหลือทั้งหมดของตนต่อทางราชการ

ในกรณีที่มีการสั่งตามมาตรา ๖๘ ทวิ หรือสัมปทานสิ้นสุดลงตามมาตรา ๖๘ ตรี การเรียกร้องหรือการให้ค่าสินไหมทดแทนหรือเงินชดเชย เพื่อความเสียหายอย่างอื่น นอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ จะกระทำมิได้

มาตรา ๖๘ สัตต เงินชดเชยความเสียหายที่ผู้รับสัมปทานมีสิทธิได้รับให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องเป็นความเสียหายที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริงแก่ผู้รับสัมปทานและเฉพาะในเรื่องดังต่อไปนี้

(ก) เงินลงทุนที่ผู้รับสัมปทานได้ใช้จ่ายไปเพื่อการทำกิจการที่ได้รับสัมปทาน เช่น ค่าเครื่องจักรกล ค่ายานพาหนะ ค่าเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งผู้รับสัมปทานยังใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า ทั้งนี้โดยให้คำนึงถึงค่าเสื่อมราคาที่ได้หักไว้แล้ว ระยะเวลาของสัมปทานที่ ผู้รับสัมปทานได้ใช้สิทธิการทำกิจการที่ได้รับสัมปทานไปแล้วจำนวน ไม้หรือของป่าที่ผู้รับสัมปทานได้ทำออกไปแล้วรวมทั้งประโยชน์อย่างอื่นที่ผู้รับสัมปทานได้รับไป อันเนื่องจากการทำกิจการที่ได้รับสัมปทานในระหว่างอายุสัมปทาน และมูลค่าของทรัพย์สินหรือสิ่งของที่เหลืออยู่ และยังเป็น ประโยชน์ต่อผู้รับสัมปทาน

(ข) ค่าใช้จ่ายที่ผู้รับสัมปทานได้จ่ายไปเพื่อการทำกิจการที่ได้รับสัมปทานและยังมิได้รับผลประโยชน์กลับคืน ทั้งนี้ โดยให้คำนึงถึงเงื่อนไขต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ใน (ก) และ

(ค) ความผูกพันตามกฎหมาย ที่ผู้รับสัมปทานมีอยู่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายเงินชดเชยให้แก่ ลูกจ้างในกรณีที่มีการเลิกจ้าง เงินลงทุนหรือค่าใช้จ่ายที่นำมาพิจารณาเพื่อรับเงินชดเชยตาม (ก) และ (ข) จะต้องไม่เกินกว่าที่เป็นเงินลงทุนหรือค่าใช้จ่าย ตามที่ผู้ประกอบการจะลงทุนหรือใช้จ่ายในกิจการเช่นนั้น โดยทั่วไปตามปกติ

(๒) ความรับผิดชอบที่ผู้รับสัมปทานมีต่อบุคคลภายนอก ตามสัญญาระหว่างผู้รับสัมปทานกับบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการทำกิจการที่ได้รับสัมปทาน หากมีข้อสัญญาที่คู่สัญญาตกลง ให้ผู้รับสัมปทานต้องรับผิดชอบ ในกรณีเหตุสุดวิสัยให้แตกต่างไปจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือมีข้อสัญญาที่สัญญา ตกลงให้ผู้รับสัมปทานต้องรับผิดชอบเพราะรัฐสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกสัมปทานข้อสัญญาดังกล่าวย่อมไม่มีผลใช้บังคับเพื่อการให้เงินชดเชย ความเสียหายตามมาตรา

(๓) ห้ามมิให้มีการจ่ายเงินชดเชยเพื่อกำไรหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่ผู้รับสัมปทานคาดว่าจะได้รับจากการทำกิจการที่ได้รับสัมปทาน

(๔) ในกรณีที่การเลิกสัมปทานเป็นเหตุให้ผู้รับสัมปทานได้รับเงินทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นตอบแทน จากการประกันหรือการอื่นใด เพื่อทดแทนความเสียหาย ให้ถือว่าเงิน ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นนั้น เป็นส่วนหนึ่งของเงินชดเชยความเสียหายตามมาตรา

สัมปทานตามมาตรา ๖๘ฉ (๒) ให้ผู้รับสัมปทานได้รับเงินชดเชยความเสียหาย เฉพาะตามอัตราส่วนของพื้นที่ หรือของจำนวนไม้หรือของป่าที่จะทำออกได้จากพื้นที่ในส่วนที่สัมปทานนั้นสิ้นสุดลงแล้วแต่จำนวนใดจะ มากกว่า ทั้งนี้เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุผล พึงได้ว่า พื้นที่ในส่วนที่สัมปทานสิ้นสุดลงนั้นเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้รับสัมปทาน ไม่สามารถดำเนินกิจการในสัมปทานที่ขอเวนคืนนั้นต่อไปได้ ก็ให้ได้รับเงินชดเชยเช่นเดียวกับ กรณีพื้นที่สัมปทานทั้งแปลงสิ้นสุดลง

มาตรา ๖๘ อัญญา เมื่อรัฐมนตรีมีคำสั่งตามมาตรา ๖๘ ทวิ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งคำสั่งของรัฐมนตรีให้ผู้รับสัมปทานทราบเป็นหนังสือ หรือเมื่อสิทธิการทำกิจการที่ได้รับสัมปทานในเขตพื้นที่สัมปทานทั้งแปลง หรือ บางส่วนต้องสิ้นสุดลงตามมาตรา 68 ตรี ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มีหนังสือแจ้งให้ผู้รับสัมปทานทราบถึงการสิ้นสุด ดังกล่าว

ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานประสงค์จะเรียกร้องเงินชดเชยความเสียหาย ผู้รับสัมปทานจะต้องยื่นคำขอ เรียกร้องเงินชดเชยความเสียหายต่ออธิบดี กรมป่าไม้ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้รับสัมปทานได้รับหนังสือ ของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่แจ้งคำสั่งของรัฐมนตรี หรือแจ้งการสิ้นสุด ของสัมปทานตามวรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณีคำ ขอดตามวรรคสองให้ทำเป็นหนังสือ พร้อมทั้งจัดทำบัญชีแสดงจำนวนเงินชดเชยความเสียหายที่ตนเห็นว่า สมควร จะได้รับตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๘ สดต โดยมีหลักฐานที่สนับสนุนข้อเรียกร้องของตน ตามความ จำเป็น

ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานที่ขอเรียกร้อง เงินชดเชยความเสียหายเป็นผู้ใช้สิทธิตามมาตรา ๖๘ ฉ (๒) ผู้รับ สัมปทานต้องขอเวนคืนสัมปทานที่เหลือทั้งหมด ของตนก่อน หรือในวันที่ขอเรียกร้องเงินชดเชยความเสียหาย ตามมาตรานี้

มาตรา ๖๘ นว ในการพิจารณากำหนดเงินชดเชยความเสียหาย ให้อธิบดีกรมป่าไม้แต่งตั้งคณะกรรมการ ขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้แทน กรมสรรพากรหนึ่งคน ผู้แทนสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินหนึ่งคน ผู้มีความรู้ ความสามารถในการตีราคาทรัพย์สินหนึ่งคน และเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้หนึ่งคน เพื่อทำหน้าที่พิจารณากำหนดเงิน ชดเชยความเสียหายให้คณะกรรมการมีอำนาจเรียกให้ผู้รับสัมปทานมาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือส่งเอกสารหลักฐาน เพิ่มเติม ตลอดจนเรียกให้ผู้รับสัมปทานมาเจรจาเพื่อกำหนดเงินชดเชยดังกล่าวได้ และในกรณีที่ผู้รับสัมปทานไม่ ปฏิบัติตามคำสั่ง หรือ ไม่ให้ความร่วมมือ กับคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการดำเนินการกำหนดเงินชดเชยความ เสียหายตามที่เห็นสมควรต่อไปโดยมิชักช้า เมื่อคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ได้กำหนดเงินชดเชยความเสียหาย เสร็จสิ้นแล้ว ให้ทำบันทึกรายงานเสนอต่ออธิบดีกรมป่าไม้ โดยบันทึกรายงานดังกล่าวจะต้องแสดงรายละเอียด และเหตุผลของการพิจารณาว่าการกำหนดเงินชดเชยดังกล่าวมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอย่างไร มีเหตุผล สนับสนุนเพียงใดพร้อมทั้งระบุเอกสารหลักฐาน ที่ใช้ในการพิจารณา และในกรณีที่อธิบดีกรมป่าไม้ไม่เห็นชอบ ด้วย ให้อธิบดีกรมป่าไม้มีอำนาจแก้ไขตามที่เห็นสมควรพร้อมทั้งแสดงเหตุผลกำกับใน บันทึกไว้ด้วย

ให้อธิบดีกรมป่าไม้มีหนังสือแจ้งให้ผู้รับสัมปทานทราบถึงจำนวนเงินชดเชยความเสียหายที่ผู้รับสัมปทาน จะได้รับพร้อมด้วยเหตุผลตามสมควร และให้กำหนดระยะเวลาที่ผู้รับสัมปทานจะมาขอรับเงินชดเชยดังกล่าวไว้ ด้วย

มาตรา ๖๘ ทศ ผู้รับสัมปทานผู้ใดไม่พอใจในเงินชดเชยความเสียหายที่อธิบดีกรมป่าไม้แจ้งให้ทราบ ตามมาตรา ๖๘ นว ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายใน หกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากอธิบดี กรมป่าไม้ดังกล่าว

ในการพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมาย และผู้มีความรู้ความสามารถในการตีราคาทรัพย์สิน มีจำนวนทั้งหมดไม่น้อยกว่าห้าคน แต่ไม่เกินเก้าคนเป็นผู้พิจารณาเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรี ทั้งนี้ให้รัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในหก สิบวัน นับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์

มาตรา ๖๘ เอกทศ ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานยังไม่พอใจในคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีตามมาตรา ๖๘ ทศ หรือในกรณีที่รัฐมนตรีมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จภายใน กำหนดเวลาตามมาตรา ๖๘ ทศวรรคสอง ให้มีสิทธิ ฟ้องคดีต่อศาลได้ภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่รับแจ้งคำวินิจฉัยของรัฐมนตรี หรือนับแต่วันที่พ้นกำหนด ดังกล่าว แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาลและศาลพิพากษา ให้ผู้รับสัมปทานได้รับเงินชดเชยความเสียหายเพิ่มขึ้น ผู้รับสัมปทานมีสิทธิได้รับดอกเบี้ยของ เงินชดเชยความเสียหายเฉพาะในส่วนที่เพิ่มขึ้น ในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อ ปี

หมวด ๗

บทลงโทษ

มาตรา ๖๘ (๓๖) ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งไม้หวงห้ามอันยังมิได้แปรรูปโดยไม่มีรอยคร่าภาควาลง หรือรอยตรารัฐบาลขาย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าได้ไม้นั้นมาโดยชอบด้วยกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีความผิดตามมาตรา นี้ ถ้าไม้ที่มีไว้ในครอบครองเป็น

๑. ไม้สัก ไม้ยาง หรือไม้หวงห้ามประเภท ข. หรือ

๒. ไม้อื่นเป็นต้นหรือเป็นท่อนอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่างรวมกันเกินยี่สิบต้นหรือท่อน หรือรวม ปริมาตรไม่เกินสี่ลูกบาศก์เมตร

ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองแสนบาท

มาตรา ๓๐ ผู้ได้รับไว้ด้วยประการใด ซ่อนเร้น จำหน่ายหรือช่วยพาเอาไปเสียให้พ้น ซึ่งไม้หรือของป่าที่ตนรู้อยู่แล้วว่าเป็นไม้หรือของป่าที่มีผู้ได้มา โดยการกระทำผิดต่อ บทแห่งพระราชบัญญัตินี้ มีความผิดฐานเป็น ตัวการในการกระทำผิดนั้น

มาตรา ๓๑ (๓๗) ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๔ วรรคสองหรือมาตรา ๕๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๓๑ ทวิ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๕ ทวิ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๕ ทรี มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑ วรรคสองหรือมาตรา ๕๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๒ (๓๘) ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๕๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๒ ทวิ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีความผิดตามมาตรา นี้ ถ้าไม้ที่มีไว้ในครอบครองเป็น

๑. ไม้สัก ไม้ยาง หรือไม้หวงห้ามประเภท ข. หรือ

๒. ไม้อื่นเป็นต้นหรือเป็นท่อนอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่างรวมกันเกินห้าต้นหรือท่อน หรือรวม ปริมาตรไม้ที่ครอบครองเกิน หนึ่งลูกบาศก์เมตรหรือ ไม้ที่ได้แปรรูปแล้วรวมปริมาตร ไม้เกินหนึ่งลูกบาศก์เมตร

ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๓๒ ทรี ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่ เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีความผิดตามมาตรา นี้ ถ้าได้กระทำเป็นเนื้อที่เกินยี่สิบห้าไร่ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่สองปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

ในกรณีที่มีคำพิพากษาชี้ขาดว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามมาตรา นี้ ถ้าปรากฏว่าบุคคลนั้นได้ยึดถือ ครอบครองป่าที่ตนได้กระทำความผิด ศาลมีอำนาจที่จะสั่งให้ผู้กระทำความผิด คนงาน ผู้รับจ้าง ผู้แทน และบริวารของ ผู้กระทำความผิด ออกไปจากป่านั้นได้ด้วย

มาตรา ๓๓ (๓๙) ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๓๑ หรือมาตรา ๔๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีความผิดตามมาตรา นี้ ถ้าการกระทำผิดนั้นเกี่ยวกับ

๑. ไม้สัก ไม้ยาง หรือไม้หวงห้ามประเภท ข. หรือ

๒. ไม้อื่นเป็นต้นหรือเป็นท่อนอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างรวมกันเกินยี่สิบต้นหรือท่อน หรือรวมปริมาตรไม้เกินสี่ลูกบาศก์เมตร หรือไม้ที่ได้แปรรูปแล้วรวมปริมาตรไม้เกินสองลูกบาศก์เมตร

ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองแสนบาท

มาตรา ๗๓ ทวิ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๓ ตริ หรือผู้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในอนุญาต หรือข้อกำหนดที่รัฐมนตรีกำหนดให้ปฏิบัติเพิ่มเติมตามมาตรา ๕๔ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปีและปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงห้าหมื่นบาท

มาตรา ๗๔ (๔๐) บรรดาไม้และของป่าอันได้มาหรือมีไว้เนื่องจากการกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้และสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ และสิ่งอื่นใด บรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้ามที่มีไว้ เนื่องจากการกระทำความผิดตามมาตรา ๕๓ ตริ ให้ริบเสียทั้งสิ้น

มาตรา ๗๕ ทวิ บรรดาเครื่องมือ เครื่องใช้ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะหรือเครื่องจักรกลใด ๆ ซึ่งบุคคลได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือได้ใช้เป็น อุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๑ มาตรา ๔๘ มาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๖๕ ให้ริบเสียทั้งสิ้นไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่

มาตรา ๗๕ ตริ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียวให้อธิบดีกรมป่าไม้หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในระดับไม่ต่ำกว่า ป่าไม้จังหวัดหรือหัวหน้าด่านป่าไม้ มีอำนาจเปรียบเทียบได้

มาตรา ๗๕ จัตวา ในกรณีที่มีผู้นำจับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานอัยการร้องขอต่อศาล และให้ศาลมีอำนาจพิพากษาให้จ่าย เงินสินบนนำจับแก่ผู้นำจับ เป็นจำนวนเงินไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนเงินค่าปรับตามคำพิพากษาโดยจ่ายจากเงินค่าปรับที่ชำระต่อศาล ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ชำระเงินค่าปรับหรือชำระไม่ถึงจำนวนที่จะต้องจ่ายค่าสินบนนำจับได้ครบถ้วน ก็ให้จ่ายเงินสินบนนำจับ ที่จะต้องจ่ายจาก เงินค่าขายของกลางที่ศาลสั่งริบ ถ้ายังขาดอยู่อีกก็ให้เป็นพับไป

ในกรณีที่มีผู้นำจับหลายคน ให้แบ่งเงินสินบนนำจับให้คนละเท่า ๆ กันการจ่ายเงินสินบนนำจับนั้น จะจ่ายได้เมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว

หมวด ๘

การรักษาพระราชบัญญัติ

มาตรา ๗๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ กับให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ไม่เกินจำนวนอย่างสูงที่กำหนดไว้ในบัญชีต่อท้าย

พระราชบัญญัตินี้และออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๖ สัมปทานและใบอนุญาตที่ได้ออกให้แก่บุคคลใดเพื่อทำไม้หรือเก็บหาของป่าไว้แล้วในวันใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้คงใช้ได้ต่อไป เสมือนหนึ่งเป็นสัมปทาน และใบอนุญาตที่ออกให้ตามความในพระราชบัญญัตินี้เพิกถอนอายุของสัมปทานและใบอนุญาตนั้น

มาตรา ๗๗ บรรดาตราประทับไม้ของเอกชนที่ได้จดทะเบียนและเสียค่าธรรมเนียมไว้แล้วก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้คงใช้ได้ต่อไปมีกำหนดร้อยสี่สิบวัน นับแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ ถ้าเจ้าของตราประทับไม้ของเอกชนประสงค์จะใช้ตรานั้น ต่อจากนั้นไปต้องนำไปขอจดทะเบียนใหม่ ตามความใน พระราชบัญญัตินี้โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนอีก

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ป. พินุลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

http://www.forest.go.th/balahala/knowledge/forest2484/fr1_t.htm